

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

فرستنده: عثمان حیدری

۰۲ فبروری ۲۰۲۱

پراودا: «عرصه دسیسه‌های امپریالیستی»

روایت روس‌ها از حضور امریکا در افغانستان؛ نیروهائی که بود و نبودشان یکی است. روزنامه «پراودا» چاپ «مسکو» طی گزارشی اعلام کرد امریکا با استفاده از بحران افغانستان به دنبال ایجاد بی‌ثباتی در کشورهای همسایه است. روزنامه «پراودا» چاپ «مسکو» ضمن انتشار مطلبی تحت عنوان «عرصه دسیسه‌های امپریالیستی» به بررسی حضور امریکا در افغانستان و رقابت کشورها در منطقه پرداخته است. در این گزارش آمده است: مذاکرات بین‌الافغانی در قطر هنوز صلح و آرامشی را برای این کشور در پی نداشته و صحبت‌هائی که در مورد عادی سازی اوضاع انجام می‌شود، در حقیقت فقط زمینه سازی برای جنگ قدرت است که در کنار دولت و طالبان، برخی کشورهای خارجی و غربی نیز دخیل هستند.

نمایشی با نام «مذاکرات»

در آستانه انتخابات ریاست جمهوری امریکا، «دونالد ترمپ» رئیس جمهور پیشین وعده داد که تا کریسمس همه نیروهای امریکائی از افغانستان به کشورشان بازخواهند گشت ولی همانطور که انتظار می‌رفت، این اتفاق نیفتاد. ادعای پایان دادن به «جنگ‌های غیرضروری» فقط یکی از شعارهای مورد استفاده ترمپ برای مبارزات انتخاباتی بود و بس. طبق اطلاعات رسمی، ۲۵۰۰ سرباز امریکائی در افغانستان باقی خواهد ماند که علاوه بر آن تقریباً ۸ هزار نیروی سایر کشورهای دخیل نیز حضور خود در افغانستان را حفظ خواهند کرد.

تمام سال ۲۰۲۰ در افغانستان با محوریت موضوع صلح سپری شد. نخست در ۲۹ فبروری «واشنگتن» توافق نامه‌ای را با طالبان امضاء کرد که بر اساس آن امریکا متعهد شد در قبال قطع ارتباط طالبان با سازمان‌های تروریستی بین‌المللی، نیروهای خود را ظرف ۱۴ ماه از افغانستان خارج کند.

در نهایت پس از پشت سر گذاشتن مراحل، در ماه سپتمبر هیأت افغانستان و طالبان در «دوحه» پایتخت قطر ملاقات کردند. سه ماه بر سر دستور کار مذاکرات بحث شد و تداوم مذاکرات به تاریخ ۵ و سپس ۱۶ جنوری موکول شد و در نهایت دو طرف تصمیم گرفتند منتظر تعیین سیاست دولت جدید امریکا در مورد افغانستان بمانند. با موضوعی که دولت کابل و طالبان دارند، چشم انداز حل مشکل افغانستان مبهم به نظر می‌رسد.

بازی‌های چندسویه سیاسی و امنیتی

مذاکرات بین دو طرف را می‌توان یک گام تاکتیکی موقت خواند. دولت کابل و طالبان به نوعی از ادعاهای «صلح خواهی» دولت ترمپ حمایت کردند، در حالی که دارای انگیزه‌های متفاوتی هستند.

دولت کابل در برخی موارد به طور کامل وابسته به کمک‌های امریکا بوده و مجبور به پیروی از خواسته‌های «کاخ سفید» است. طالبان علاوه بر این که در مذاکرات به کاهش شدت حملات نیروهای ناتو دست یافتند، سرمایه جدی سیاسی نیز به دست آوردند. اکنون آنها ادعا می‌کنند که یک شرکت کننده تمام عیار در روند سیاسی هستند که نه تنها در کابل، بلکه در واشنگتن نیز مجبورند روی آنها حساب باز کنند.

اما این مرحله در حال پایان یافتن است. با به قدرت رسیدن «جو بایدن» که به وعده‌های انتخاباتی رقیب خود مقید نبوده و بارها اظهار داشته است که خروج سریع نیروها از افغانستان را اشتباه می‌داند، وضعیت تغییر خواهد کرد.

بایدن معتقد است که تعداد نظامیان امریکا در افغانستان باید در سطح موجود در پایان سال ۲۰۲۰، یعنی ۴۵۰۰ نفر، باقی بماند. ضمن این که ناتو نیز با احتمال افزایش نیروهای خود، از آن خبر داده که به کمک‌های خویش برای نیروهای امنیتی افغانستان حداقل تا سال ۲۰۲۴ ادامه خواهد داد.

اجلاس سران کشورهای عضو ناتو که قرار است در ماه فبروری سال جاری میلادی برگزار شود، بحث چگونگی تداوم حضور این پیمان در افغانستان را بیشتر روشن خواهد کرد.

این واقعیت را که «واشنگتن» قصد ندارد کنترل خود بر افغانستان را از دست بدهد، همچنین بسیاری از اقدامات اخیر نیز تأیید می‌کند. امریکا بر تلاش‌های خود جهت ایجاد اتحادیه اقتصادی با چشم انداز تبدیل شدن به اتحادیه سیاسی با حضور افغانستان، کشورهای آسیای مرکزی و هند ادامه می‌دهد.

همان گونه که کابل اعلام کرده در سال آینده عملیات ساخت بخش افغانستان خط لوله گاز «تاپی» (ترکمنستان – افغانستان – پاکستان – هند) آغاز خواهد شد.

پروژه دیگر مورد حمایت واشنگتن «دهلیز لاجورد» است که یک مسیر حمل و نقل و ترانزیت از افغانستان به اروپا از طریق قلمرو ترکمنستان، آذربایجان، گرجستان و ترکیه است.

و اما هند

برای دهلی نو که با عجله به دنبال تقویت روابط خود با امریکا است، در این ستراتیژی نقش ویژه‌ای در نظر گرفته شده است. در جلسه اخیر مذاکرات «هند – آسیای مرکزی» موضوع توسعه همکاری‌های تجاری و اقتصادی با مشارکت افغانستان مورد بحث و بررسی قرار گرفت که در آن «حنیف اتمر» سرپرست وقت وزارت امور خارجه این کشور حضور یافت.

طرف هندی از تأسیس خط اعتباری یک میلیارد دلاری برای پروژه‌های مشترک در زمینه انرژی، حمل و نقل و فناوری اطلاعات خبر داد.

بحث در مورد این موضوع در جلسه مجازی «نارندرا مودی» نخست وزیر هند و «شوکت میرضیایف» رئیس جمهور ازبکستان نیز ادامه یافت. طرفین ۹ توافق نامه، در مورد سرمایه گذاری‌های مشترک و اختصاص ۴۴۸ میلیون دالر کمک به «تاشکند» را به امضاء رساندند.

ایجاد یک دهلیز حمل و نقلی از هند به ازبکستان از طریق افغانستان یکی از پروژه‌های اولویت دار برای همکاری‌ها دانسته می‌شود. در این راستا قرار است از بندر «چابهار» ایران که هند یکی از ترمینال‌های آن را به صورت اجاره در

اختیار گرفته و همچنین راه آهن «مزار شریف-هرات» که بحث ساخت آن اخیراً توسط رؤسای جمهور ازبکستان و افغانستان بررسی شد، استفاده به عمل آید.

دهلی نو نه تنها نوید مزایای اقتصادی برای افغانستان، نظیر حل مشکل آب رسانی به کابل را می‌دهد، بلکه در جهت شکل‌گیری یک حلقه از نخبگان سیاسی دوست نسبت به هند نیز تلاش می‌کند. اخیراً تعدادی از سیاستمداران شناخته شده افغانستان مانند «عبدالله عبدالله»، «عبدالرشید دوستم»، «محمد علی محقق»، «یونس قانونی»، «عطامحمد نور» و دیگران از هند بازدید به عمل آوردند.

از آنها با احترام خاص پذیرائی صورت گرفت و در سطح بالایی نظیر وزیر امور خارجه و رئیس ستاد ارتش هند ملاقات‌ها انجام شد. انتخاب میهمانان نیز جالب به نظر می‌رسد: سیاستمداران یادشده از اتحاد شمال هستند که طی سال‌های ۱۹۹۶-۲۰۰۱ با طالبان می‌جنگیدند. بدیهی است که هند در صورت تقویت موفقیت‌های طالبان امکان احیای این اتحاد با مشارکت فعال خود را در نظر گرفته است.

اینگونه اقدامات هند موجب نگرانی‌های جدی پاکستان شده و از اینجاست که «عمران خان» نخست وزیر پاکستان دهلی نو را متهم به آن کرد که می‌خواهد از کابل برای ایجاد بی‌ثباتی در منطقه استفاده کند.

وی با هدف به دست گرفتن ابتکار عمل از افغانستان بازدید کرد و وعده داد که برای مذاکره با طالبان کمک کند. همچنین موضوعاتی نظیر تقویت روابط تجاری و اقتصادی و تشدید همکاری‌های بین سرویس‌های اطلاعاتی دو کشور مورد بحث قرار گرفت و جلسه مشترک تجار و سرمایه‌گذاران پاکستان و افغانستان نیز برگزار شد.

مقامات پاکستانی همانند هند به دنبال دست یافتن به راه‌های دیگری جهت تقویت کنترل بر سیاست افغانستان هستند. به این منظور اخیراً از «گلبدین حکمتیار» رئیس حزب اسلامی افغانستان در بالاترین سطح استقبال صورت گرفت. حکمتیار پس از بازگشت از پاکستان از آمادگی خود برای آغاز مذاکره با طالبان خبر داد و خواستار تشکیل کابینه با مشارکت این گروه شد.

مقابله با نفوذ چین در افغانستان

طبیعی است که پشت سر این همه بازی‌های سیاسی و امنیتی مربوط به افغانستان منافع عمیق کشورهای خارجی قرار دارد. امریکا به صورت مستقیم و هم از طریق متحدان خود به دنبال جلوگیری از نفوذ چین هستند. در این رابطه جنجالی که در پایان سال گذشته میلادی در افغانستان اتفاق افتاد، جالب توجه است.

رسانه‌های هندی از افشای یک شبکه اطلاعاتی «پیچیده و منشعب» در افغانستان خبر دادند. گویا بازداشت شدگان به طور مستقیم با وزارت امنیت دولتی چین و اطلاعات پاکستان در ارتباط بوده و اطلاعاتی را درباره جنگجویان حرکت اسلامی ترکستان شرقی جمع‌آوری می‌کردند که طرفدار جدائی منطقه خودمختار «سین کیانگ» از چین بوده و پایگاه‌هایی نیز در افغانستان در اختیار داشته‌اند.

در این راستا مأموران چینی نه تنها وارد تماس با طالبان شدند، بلکه با هدف استخدام افراتی‌ها یک سازمان مجعول نیز ایجاد کردند.

«ام‌الله صالح» معاون اول رئیس جمهور افغانستان شخصاً بر عملیات کشف و افشای «مأموران» نظارت داشت که ضمن تأیید دستگیری آنها از اعلام ملیتشان خودداری کرد.

جالب اینجاست که «رسوایی جاسوسی» اندکی پس از آن اتفاق افتاد که امریکا نام حرکت اسلامی ترکستان شرقی را از لیست سازمان‌های تروریستی حذف کرد.

همزمان تعدادی از رسانه‌ها از قصد واشنگتن نسبت به افشای اطلاعاتی مبنی بر پاداش مالی «بیجینگ» به شبه نظامیان افغان برای کشتن سربازان امریکائی خبر دادند. باید گفت که چنین یک ترفندی زیاد تازگی نداشت زیرا سال گذشته دقیقاً اتهامات مشابهی علیه روسیه نیز مطرح شده بود ولی در نهایت «پنتاگون» به عدم وجود هیچ مدرکی در این زمینه اعتراف کرد.

چنین تحریکاتی می‌تواند به معنای آمادگی برای اقدامات جدی‌تری باشد. در ماه دسمبر سال ۲۰۲۰ مقامات بدخشان افغانستان از جابه جایی گسترده جنگجویان خارجی از شهرستان‌های «جرم» و «وردوج» این ولایت به مرز با تاجیکستان خبر دادند.

در مناطق «مایمی»، «نسی» و «ریگستان» جنگجویان آسیای مرکزی، قفقاز شمالی و چین وارد نبردهای شدیدی با نیروهای دولتی افغانستان شدند. آنها به عنوان بخشی از «حرکت اسلامی ترکستان شرقی»، «داعش»، «امارات قفقاز» و سایر گروه‌های افراطی می‌جنگند و هدف خود برای انتقال درگیری‌ها به آن طرف مرز را نیز پنهان نمی‌دارند. در ویدئویی که افراط‌گرایان منتشر کردند، عملیات از بین بردن یک پاسگاه نظامی در منطقه «مایمی» نشان داده شده و یکی رهبران آنها با قرار گرفتن در ساحل رودخانه «پنج»، به طرف تاجیک تهدید می‌کند که «پیش شما هم خواهیم آمد و این کار را با شما نیز خواهیم کرد». «دوشنبه» تأیید کرد که این رهبر و بیش از صد جنگجوی دیگر مستقر در بدخشان افغانستان اهل این کشور هستند.

به نظر می‌رسد امریکا با استفاده از بحران عمیق افغانستان به دنبال ایجاد بی‌ثباتی در کشورهای همسایه است. حضور بیست ساله نیروهای خارجی در افغانستان نشان می‌دهد که امریکا با ایجاد هرج و مرج به دنبال تقویت نظم جهانی است که منافع مورد نظرش را بهتر برآورده کند.